

DIEÐÁHUS JAGI 2017 GIELDDAVÁLGGAIN

Suopma juohkása gielddaide, main lea vuodđolága mielde iešstivrejupmi. Gielddat mearridit mángggain ássiide guoskevaš bálvalusain,

Gieldda bajimuš mearrideaddji orgána lea gielddaid ássiid välljen váldostivra. Váldostivrra lahtut dahjege áirasat välljejuvvojit gielddaválggain njealji jahkái háválassii. Čuovvovaš gielddaválggat leat **sotnabeaivve 9.4.2017**

Gielddaválggain sáhttet jienastit ja álgit evttohassan Suoma riikkavuložat ja dihto eavttuid mielde eará riikkaid riikkavuložat, geat áset gielddas. Jienasteapmi lea Suomas eaktodáhtolaš.

Álánda eanagotti guovllus eai leat gielddaválggat jagis 2017.

Jietnavuoigatvuohta – gii oažžu jienastit

Oažžut jienastit gielddaválggain, juos leat Suoma dahje muhtun Eurohpá uniovna eará lahttoriikka, Islánda dahje Norgga riikkavuloš ja deavddát čuovvovaš eavttuid:

- deavddát mañimustá válgabeaivve (9.4.2017) 18 jagi
- dus lea ruovttugielda Suomas mañimustá 17.2.2017

Juos leat muhtun eará riikka riikkavuloš, oaččut jienastit gielddaválggain, juos

- deavddát mañimustá válgabeaivve (9.4.2017) 18 jagi
- dus leamašan ruovttugielda Suomas boatkkaheamet uhcimustá guovtti jagi áigge ovdal 17.2.2017

Ruovttugielda mearrašuvvá ruovttugieldalága vuodul. Dábálaččat ruovttugielda lea dat gielda, gos ásat.

Jagi 2017 gielddaválggain ruovttugielda mearrašuvvá dan mielde, mii gielddaid lea merkejuvnon jienasteaddji ruovttugieldan veahkadatdiehtovuogádahkii 17.2.2017 dmu 24.

Dárbbu mielde sáhtát dárkkistit ruovttugieldadieđu magistaráhtas.

Gielddaválggain oažžu jienastit dušše iežas ruovttugieldda evttohasa.

Almmuhus jienastuvuođas bohtá ruoktot

Álbmotregisttaguovddáš ja magistaráhta bajásdollet jienastuvuođaregistora, mas leat buohkaid jienastuvuođahatton olbmuid dieđut. Jienastuvuođaregistorii ii dárbbas sierra almmuhit.

Magistaráhta sádde manimustá **16.3.2017** almmuhusa jienastuvuođas nappo almmuhankoartta juohke jienastuvuođahatton olmui, gean čujuhus lea dieđus. Almmuhankoarttas leat rávvagat jienasteamis.

Válgagelbbolašvuohta – gii oažžu leat evttohasan

Dus lea válgagelbbolašvuohta dahjege sáhtát álgit evttohasan iežat ruovttugielddat gielddaválggain, juos deavddát čuovvovaš eavttuid:

- gielda, mas áiggut álgit evttohasan, lea du ruovttugielda
- dus lea jienastuvuođahatton olbmuid muhtun gielddas
- it leat vádjiválddalaš dahjege hovdenvuloš.

Muhtun stáhta virgeolbmot ja gielda jođiheaddji virgeolbmot ja bargit eai goittotge leat válgagelbbolaččat.

Evttohasaid ásaheapmi gielddaválggain

Gielddaválggain sáhttet evttohasaid ásaheapmi

- registrerejuvvon bellodagas
- jienastuvuođahatton olbmot, geat leat vuodđudan válljensearvvi

Válljensearvvi vuodđudeapmái dárbbasuvvojit unnimustá logi jienastuvuođahatton gieldda ássi, muhtun smávva gielddain dušše golbma dahje vihtta ássi.

Guovtti dahje mángga bellodagas lea vuogáttuvuohta ráhkadit válgalihtu. Guovtti dahje mángga válljensearvvis lea vuogáttuvuohta ráhkadit oktasašlisttá.

Bellodagas, válgalihtus dahje oktasašlisttás ožžot leat gielddas evttohasat eanemustá válljejuvvon váldostivrra ársiid beannotgeardásaš mearri. Váldostivrii válljejuvvon ársiid mearri, 13 – 79 lea gitta gieldda ássiidlogus.

Guđege evttohasas lea iežas nummir. Evttohasain ráhkaduvvo báhpárii deaddiluvvon ovttastahtton evttohaslisttá, masa evttohasat merkejuvvojit evttohasnummiriid mielde ortnegis nummira 2 rájes. Evttohasat leat ovttastahtton evttohaslisttás juhkkovuovon

joavkkuide bellodagaid ja oktasašlisttáid mielde. Guđege evttohasas ovttastahtton evttohaslisttás leat čuovvovaš dieđut: namma, evttohasnummir ja ámmát. Dasa lassín ovttastahtton evttohaslisttás oidno

- mat bellodagat leat ráhkadan válgalihtu
- mat válljensearvvit leat ráhkadan oktasašlisttá
- mat bellodagat eai gula válgalihttui
- guđe evttohasat leat oktasašlisttá olggobeale evttohasat.

Ovttastahtton evttohaslistá ráhkaduvvo 9.3.2017

Jienastanáiggit

Sáhtát jienastit juogo válgabeaivve sotnabeaivve 9.4.2017 dahje ovdal válgabeaivvi ovdajienasteamis. Sáhtát jienastit dušše oktii. Guktii jienasteamis lea ásahuvvon ránggáštus rihkuslágas.

Ovdajienasteapmi:

Ovdajienasteapmi álgá **gaskavahko 29.3.2017**.

Ovdajienasteapmi nohká olgoriikkain **lávvardaga 1.4.2017** ja Suomas **manjebárgga 4.4.2017**. Muhtun ovdajienastanáiggiin jienastanáigi lea oanehut.

Sáhtát jienastit ovddalgihtii gos beare ovdajienastanáikkis Suomas dahje olgoriikkas. Ovdajienastanáikkít leat

- ruovttueatnamis gielddaid mearridan ovdajienastanáikkít, dávjá ovdamearkka dihte gielddaid virgedoaimmahagat dadje boasttat
- Suoma mánggat ovddastagat olgoriikkain
- lágádusat, nugo buohcceviesut, sosiálafuolahusa doaibmanossodagat ja ránggáštánlágádusat. Lágádusain ožžot jienastit dušše doppe divššus leahkit dahje dohko váldojuvvon olbmot.
- suomelaš dámppat, mat leat olgoriikkain ovdajienastanáigge. Dámppas oažžu jienastit dušše dámppa bargoveahka, mátkkošteaddjit eai sáhte jienastit dámppas.

Jienasteapmi válgabeaivve:

Válgabeaivve jienasteapmi lea **sotnabeaivve 9.4.2017 d. 9–20**.

Sáhtát jienastit válgabeaivve dušše dan gielddas ja dan jienastanáikkis, mii lea merkejuvvon dutnje sáddejuvvon almmuhankortii.

Ruovttujienasteapmi:

Juos du návccat lihkadit dahje doaibmat lea dan meare rádjašuvvan, ahte it almmá govttohis váttisvuodaid haga beasa jienastanbáikái, oaččut jienastit ruovttus ovdajienastanáiigge. Ruovttujienasteapmái galgá almmuhit manjimustá **manjebárgga 28.3.2017** ovdal diibmu 16.

Almmuhit galgá ruovttugieldda guovddášválgalávdegoddái. Seamma dálloalalus orru oapmahašdikšu oažžu dihto eavttuiguin jienastit oktanaga.

Dán láhkai jienastat

Jienasteapmi dáhpáhuvvá jienastanbáikkis. Sáhtát jienastit dušše ovttá evttohasa, guhte lea merkejuvvon iežat gieldda ovtastuvvon evttohaslistái.

1) Duodaš identitehtat válgabargái, nuppiid sániiguin čájjet pássa, persovdnagoartta, vuodjingoartta dahje vástideaddji eará áššebáhpára. Válgabargi addá dutnje jienastanlihpo.

2) Mana jienastangohppii. Jienastangohpes oažžu leat hávil dušše okta olmmoš.

3) Čále jienastanlihppui dan evttohasa nummira, gean jienastat. Oaččut jienastit dušše ovttá evttohasa. Merke evttohasa nummira jienastanlihpo siskkobeale rieggá sisa. Ale daga jienastanlihppui maidege eará merkejumiid. Máhco jienastanlihpo nu, ahte du merken nummir báhcá máhcahaga siskkobeallai iige oidno olggos guvlui.

4) Doalvvo máhccojuvvon jienastanlihpo válgabargái. Válgabargi steampalastá lihpo.

5a) Jus jienastat jienastanbeaivve, luoitil steampilastojuvvon jienastanlihpo válgaurdnii.

5b) Jus jienastat ovdajienasteamis, válgabargi addá dutnje válgakonfeluhta, masa nahkehat steampilastojuvvon jienastanlihpo ja giddet konfeluhta.

Juos du návccat čállit evttohasa nummira jienastanlihppui lea čielgasit futnon, oaččut geavahit jienasteamis válgaveahkin iežat válljen veahki dahje válgabargi. Válgaveahkki ii oaččo leat válggain evttohasan. Válgaveahkis lea geatnegasvuohta seailuhit válgasuollemasvuoda dahjege doallat suollemassan jienasteami oktavuodas ožžon dieđuin.

Lassidieđut

- Lassidieđuid válggain addá guovddášválgalávdegoddi. Persovnnalaš jienastanvuoigatvuhtii guoskevaš gažaldagaide vástida magistaráhta. Goappáge čujuhusat ja telefonnummirat leat almmuhankoarttas.
- Ovdajienastanbáikkiid čujuhusat ja rabasáiggit, evttohasregisttar ja maddái eará dieđut válggain vuoigatvuodaministara siidduin **www.vaalit.fi**

- Dieđut gielaválggaid evttohasain leat vuoigatvuodaministeriija válgasiidduin njukčamánu álggobeale rádjai ja dieđut ovdajienastanbáikkiin ođđajagimánu loahpas.

Álbmotregistttarguovddáš 7.11.2016